

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. március 8.
(OR. en)

7022/23

ECOFIN 206
UEM 56

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. március 8.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 141 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK 2024. évi költségvetés- politikai iránymutatás

---

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 141 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2023) 141 final

Brüsszel, 2023.3.8.
COM(2023) 141 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK

2024. évi költségvetés-politikai iránymutatás

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK

2024. évi költségvetés-politikai iránymutatás

1. Bevezetés

Az európai gazdaság az ősszel előre jelzettnél jobb állapotban kezdte a 2023-as évet. Az európai gáz-referenciaár az Ukrajna elleni orosz invázió előtti szintek alá csökkent, amit a kereslet visszafogása és az ellátás folyamatos diverzifikálása is elősegített. A munkaerőpiacok továbbra is jól teljesítettek, és 2022 decemberében az EU-ban a munkanélküliségi ráta minden eddiginél alacsonyabb szinten volt. A három hónapja csökkenő infláció arra enged következtetni, hogy a pénzromlás mértéke már tetőzött, ám a maginflációs nyomás továbbra is magas, és a kockázatok felfelé mutatnak. A gazdasági hangulat is tovább javult, ami azt jelzi, hogy az EU gazdasági tevékenysége elkerülheti a zsugorodást 2023 első negyedében, és épp hogy elkerülheti a korábban előre jelzett recessziót.

Ugyanakkor az európai gazdaság továbbra is nehézségekkel és nagy fokú bizonytalansággal néz szembe. Mivel az inflációs nyomás továbbra is fennáll, a szigorú monetáris politika folytatódni fog, ami visszafogja a keresletet. A növekedés tehát 2023-ban várhatóan visszafogott marad, bár a Bizottság 2023. téli előrejelzése felfelé módosította az ideai növekedési kilátásokat. A jelenlegi geopolitikai helyzetre tekintettel továbbra is nagy a bizonytalanság.

2023–2024-ben a költségvetési politikáknak arra kell törekedniük, hogy biztosítsák az adósságszint középtávú fenntarthatóságát, valamint fenntartható módon fokozzák a potenciális növekedést. A költségvetési intézkedések enyhítették az energiaválság vállalkozásokra és fogyasztókra gyakorolt hatását. Az aggregált kereslet növelését célzó, általános jellegű költségvetési ösztönzők azonban indokolatlanok, és a költséges támogatási intézkedések nem folytatódhatnak határozatlan ideig: a hangsúlyt most a költségvetés fenntarthatóságának fokozatos költségvetési konszolidáció révén történő megerősítésére, valamint szükség esetén a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokat és a magas energiaárak által érintett vállalkozásokat támogató célzott költségvetési intézkedésekre kell helyezni. A prudens költségvetési politika hozzá fog járulni az európai gazdaság stabilitásának biztosításához, és elő fogja segíteni az eredményes monetáris transzmissziós mechanizmust a magas inflációs környezetben, miközben fokozni fogja a potenciális növekedést.

Ez a közlemény az államháztartás és a gazdaság előtt álló kihívások, valamint a jövőbeli gazdasági kormányzási keretről folytatott megbeszélések fényében iránymutatást nyújt a tagállamoknak a költségvetési politika alakításához és összehangolásához. Az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2022. november 9-i közleményében (a továbbiakban: reformelképzelések) a Bizottság jelezte, hogy 2023 első negyedében költségvetési iránymutatást fog nyújtani a tagállamoknak 2024-re

vonatközoán. ⁽¹⁾ Az uniós költségvetési keret jelenleg átmeneti szakaszban van. A gazdasági kormányzás felülvizsgálata 2020 februárjában indult, miután a Bizottság azonosította a keret azon területeit, amelyek javításra szorulnak. A meglévő jogi keret szabályainak végrehajtása ma már nem elegendő, mert a világjárvány után új realitásokkal szembesülünk. Mivel a gazdasági kormányzás folyamatban lévő felülvizsgálatának eredményén alapuló új jogi keret még nem jött létre, egyelőre a jelenlegi jogi keret alkalmazandó. Ugyanakkor a jövőbeli uniós költségvetési szabályok eredményes működésének lehetővé tétele és a jelenlegi kihívások figyelembevétele érdekében a Bizottság reformelképzeléseinek egyes elemei beépíthetők a 2023 tavaszán kezdődő költségvetési felülgyeleti ciklusba. Ezért a 2022. november 9-i bizottsági közleményben foglaltaknak megfelelően az iránymutatás tükrözi a gazdasági helyzetet és az egyes tagállamok sajátos helyzetét, valamint a Bizottság reformelképzeléseinek azon elemeit, amelyek összeegyeztethetők a meglévő jogi keret szellemével. Alapvetően fontos, hogy a lehető leghamarabb megállapodás szülessen a jövőbeli gazdasági kormányzási keretről, hogy olyan uniós költségvetési szabályok álljanak rendelkezésre, amelyek teljes mértékben figyelembe veszik a világjárvány utáni új helyzetet.

Az iránymutatás célja, hogy segítse a tagállamokat stabilitási és konvergenciaprogramjaik elkészítésében. Ezt tavasszal a 2024-re vonatkozó országspecifikus költségvetési ajánlások fogják követni, amelyek a költségvetésitervjavaslatok előkészítéséhez és őszi értékeléséhez is iránymutatásul szolgálnak majd.

A közlemény további része hat szakaszból áll. A 2. szakasz a Bizottság 2023. téli előrejelzése alapján ismerteti az idei és a következő évre vonatkozó gazdasági kilátásokat. A 3. szakasz bemutatja a gazdasági kormányzás folyamatban lévő felülvizsgálatának aktuális állását. A 4. szakasz az energiaválságra adott költségvetési politikai választ tárgyalja. Az 5. szakasz az általános mentesítési rendelkezés deaktiválásának a 2024-es költségvetési iránymutatásra gyakorolt hatásaival foglalkozik. A 6. szakasz a túlzott hiány esetén követendő eljárás megindítását taglalja. Végezetül, a 7. szakasz felvázolja a következő lépéseket.

2. Gazdasági helyzet és kilátások

A Bizottság 2023. téli előrejelzése felfelé módosította a 2023-ra vonatkozó növekedési kilátásokat. Az energiaválság és az ebből eredő kereskedelmi veszteségek hatással voltak a termelésre és csökkentették a háztartások vásárlóerejét, ami rontotta a gazdasági bizalmat. A háztartások és a vállalkozások azonban figyelemre méltó rezilienciáról tettek tanúbizonyságot, és úgy tűnik, hogy az infláció már tetőzött, ami várhatóan lehetővé teszi a növekedés fellendülését tavasszal. A munkaerőpiacok a kihívások ellenére várhatóan erősek maradnak, bár az infláció továbbra is meghaladja a bérek növekedését, ami fékezi a fogyasztást. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) keretében folyósított és a kohéziós politikai programok végrehajtására felhasználható összegek várhatóan tovább növekednek, támogatva a közberuházásokat. Az uniós reál-GDP, miután 2022 utolsó

---

(1) Európai Bizottság, [Közlemény az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről](#), COM(2022) 583 final, 2022. november 9.

negyedében – a várt visszaesés helyett – általánosan stagnált, 2023-ban az előrejelzések szerint 0,8 %-kal nő, 6,4 %-os infláció mellett. 2024-ben az uniós GDP növekedése várhatóan eléri az 1,6 %-ot, az infláció pedig 2,8 %-ra mérséklődik. A lassú gazdasági növekedés és a rövid távon magas infláció együttesen az EU és az euróövezet költségvetési politikájának magas fokú – egyértelmű iránymutatáson alapuló és átlátható módon nyomon követhető – koordinációját teszi szükségessé. Ez segíteni fog abban is, hogy biztosítsuk a megfelelő szakpolitikai kombinációt.

Az európai gazdasági kilátásokat övező bizonytalanság továbbra is magas, bár a növekedés kockázatai nagyjából kiegyensúlyozottak. A növekedési kilátásokat övező kockázatok már nem lefelé mutatnak. A belföldi kereslet a várakozásoknál kedvezőbben alakulhat, különösen akkor, ha a nagykereskedelmi gázárak közelmúltbeli csökkenése a fogyasztói árakban is erőteljesebben jelentkezik, és bár a gázhiány veszélye továbbra is jelentős, a korábbinál kevésbé tűnik súlyosnak. Mindazonáltal a magas kamatlábakhoz való alkalmazkodás kihívást jelenthet, és a bizonytalanság továbbra is magas, tekintettel Oroszország Ukrajna elleni háborújára. Az inflációval kapcsolatos, felfelé mutató kockázatok továbbra is nagyrészt az energiapiaci fejleményekkel függnek össze, ezért meg kell őriznünk éberségünket az energiaárak jövőbeli alakulásáról. Különösen 2024-ben a felfelé mutató inflációs kockázatok meghatározók, mivel a bérnövekedés üteme tartósan meghaladhatja az átlagot.

Az európai gazdaság középtávú kihívásai nem enyhültek. A világjárványt megelőző időszak óta nyilvánvaló gazdasági kihívások – többek között a növekedési potenciál javításának, a méltányos módon megvalósuló kettős átállás felgyorsításának és a reziliencia növelésének szükségessége – a demográfiai fejleményekkel együttesen középtávon növelni fogják az államháztartásokra nehezedő nyomást. Ezek a kihívások rávilágítottak a szociális jogok európai pillérében is célként meghatározott társadalmi kohézió és reziliencia fontosságára. Ebben a kontextusban a költségvetési politikáknak az adósságfenntarthatóság megőrzésére és a növekedési potenciál fenntartható és inkluzív növelésére kell irányulniuk, megkönnyítve ezáltal a monetáris politika feladatát is. Az állami beruházások magas szintjének fenntartása és egyidejűleg a GDP-arányos államadósság tartós csökkentése szükségessé teszi a kiadások rangsorolását és költségvetési tartalékok képzését. Nagyobb távlatban az elmúlt évtizedet jelentős sokkok jellemezték, nevezetesen a gazdasági és pénzügyi válság, a Covid19-válság, az Ukrajna elleni orosz invázió és az azt követő energiaválság és megugró infláció. Ez a bizonytalanság azt jelenti, hogy a költségvetési politikának a jövőben is rugalmasnak kell lennie.

3. A gazdasági kormányzás felülvizsgálatának aktuális állása

A Bizottság 2022 novemberében, kiterjedt konzultációs folyamatot követően közzétette a gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzeléseit. A reformelképzelések a keret világjárvány előtti végrehajtásával kapcsolatos bizottsági tapasztalatokra és a végrehajtás elemzésére, valamint a világjárvány nyomán hozott európai uniós válaszcselekedésekből levont tanulságokra épülnek. A reformelképzelések figyelembe veszik továbbá a 2021 októberében újraindított nyilvános konzultáció eredményét. Ebben a

konzultációban az érdekelt felek széles köre vett részt, többek között a tagállamok, a többi uniós intézmény, szociális partnerek, magánszemélyek és a tudományos élet képviselői. A javasolt felülvizsgált keret célja, hogy erősítse az államadósság fenntarthatóságát és csökkentse a magas adósságrátákat, miközben valamennyi tagállamban előmozdítja a fenntartható és inkluzív növekedést. A javaslat fő célkitűzései a következők: a nemzeti felelősségvállalás javítása, a keret egyszerűsítése és a középtávú célok előtérbe helyezése – mindezt erőteljesebb és következetesebb végrehajtással kombinálva. A felülvizsgált keret sarokkövét a költségvetési, reform- és beruházási célkitűzéseket ötvöző középtávú nemzeti költségvetési-strukturális tervek jelentik. Ez nagyobb mozgásteret biztosít a tagállamoknak ahhoz, hogy a jobb végrehajtással párosuló közös uniós kereten belül meghatározzák saját költségvetési kiigazítási pályájukat.

A felülvizsgált költségvetési keretről folyó megbeszélések jól haladnak. A javaslat költségvetési elemeit megvitatta a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság, miniszteri szinten az ECOFIN Tanács, az euróövezet szempontjából különösen fontos kérdések tekintetében pedig az eurócsoport. A Bizottság továbbá megbeszélést folytatott elképzeléseiről az Európai Parlamenttel, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal, a Régiók Európai Bizottságával és más érdekelt felekkel is. Az eszmecserék során a felek több kérdésre összpontosítottak, és megállapították többek között a következőket: az egyes tagállamokra vonatkozó költségvetési követelményeket differenciáltan, az adóssággal kapcsolatos kihívások értékelése alapján kell meghatározni (az értékeléshez felhasználva a Bizottság adósságfenntarthatósági elemzését); nagyobb hangsúlyt kell fektetni a közép- és hosszú távra azáltal, hogy a tagállamok kötelezettséget vállalnak a Bizottság iránymutatásán alapuló országspecifikus középtávú költségvetési-strukturális tervek végrehajtására; e tervek megvalósítását nyomon kell követni és értékelni kell; meg kell tartani a hiányalapú túlzotthiány-eljárást, ugyanakkor meg kell erősíteni az adósságalapú túlzotthiány-eljárást; hatékony nyomonkövetési és végrehajtási eszközöket kell alkalmazni, többek között kontrollszámlát, enyhébb, ám hitelesebb pénzügyi szankciókat és reputációs szankciókat; meg kell erősíteni a független költségvetési intézmények szerepét; figyelembe kell venni a beruházások és reformok szerepét a kiigazítási pályák alakításában, valamint létre kell hozni egy új eszközt a kötelezettségvállalások érvényesítésére.

Több kulcsfontosságú kérdésben egyre inkább közelednek egymáshoz az álláspontok, más kérdések viszont még tisztázásra várnak. A felek egyetértenek abban, hogy a Szerződésekhez csatolt 12. jegyzőkönyvben szereplő, a GDP 3 %-ára és 60 %-ára vonatkozó referenciaértékek ne változzanak. Az álláspontok több kérdésben közelednek egymáshoz: a javasolt középtávú megközelítés – az éves felügyelet fenntartása mellett – megfelelő a magas adósságráta tartós csökkentésének biztosításához, és a tagállamok által készített középtávú költségvetési-strukturális terveknek a felülvizsgált keret sarokkövét kell képezniük; fokozottan ösztönözni kell a beruházásokat és a reformokat, tekintettel a globális pénzügyi válság beruházásokra gyakorolt hatásából levont tanulságokra, valamint a zöld és a digitális átálláshoz kapcsolódó jelentős beruházási igényekre; a szabályok eredményesebb végrehajtására van szükség, többek között a pénzügyi szankciók fenntartása, viszont összegük csökkentése révén, növelve egyúttal reputációs hatásukat; a hiányalapú túlzotthiány-eljárás megindítására és lezárására vonatkozó jelenlegi szabályokon nem

indokolt változtatni, miközben az adósságalapú túlzothiany-eljárást meg kell erősíteni; tiszteletben kell tartani a nemzeti felelősségvállalás és az egyenlő bánásmód alapelvét; valamint a költségvetési erőfeszítéseket megfelelően differenciálni kell. További megbeszéléseket kell folytatni ezeknek az elveknek a gyakorlati megvalósításáról.

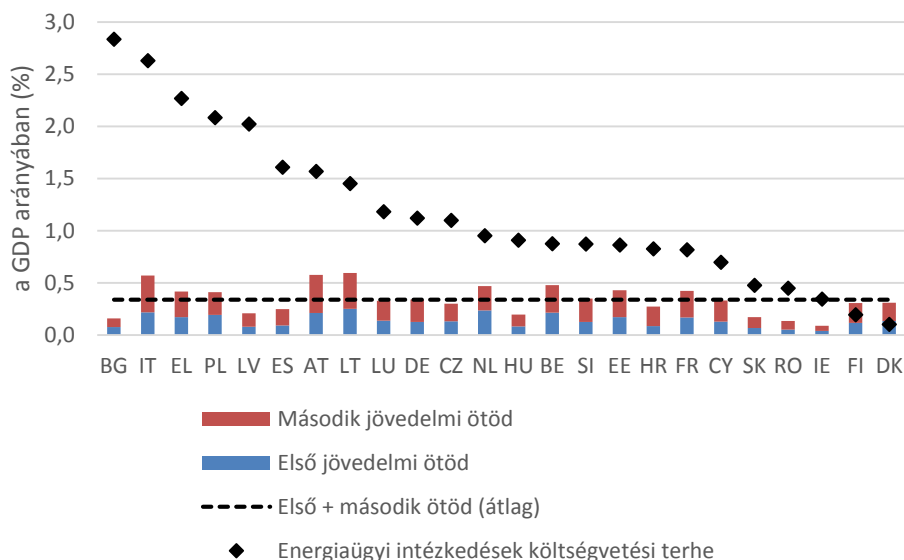
A Bizottság jogalkotási javaslatokat szándékozik benyújtani az ECOFIN Tanács és az Európai Tanács 2023. márciusi ülése után, amelynek célja, hogy megállapodás szülessen a jövőbeli gazdasági kormányzási keret kulcsfontosságú elemeiről.

4. Költségvetés-politikai válasz az energiaválságra

Az energiaárak megugrása arra készítette a tagállamokat, hogy jelentős költségvetési teherrel járó költségvetési intézkedéseket hajtsanak végre. Ezek az intézkedések enyhítették az energiaárak – különösen a gáz- és a villamosenergia-árak – hirtelen emelkedésének a háztartásokra és a vállalkozásokra gyakorolt társadalmi és gazdasági hatását. A Bizottság 2022. őszi előrejelzése szerint ezen intézkedések nettó költsége 2022-ben az éves uniós GDP 1,2 %-át tette ki. Az ősszel rendelkezésre álló információkon alapuló előrejelzések szerint az energiaügyi intézkedések nettó költsége 2023-ban az uniós GDP 0,9 %-ára csökken. Ehhez azonban a tagállamoknak tervezett módon, fokozatosan meg kell szüntetniük a támogatási intézkedéseik zömét. Egyes esetekben folyamatban van a kivezetés, míg más esetekben a tagállamok ős óta meghosszabbítottak néhány meglévő intézkedést, vagy újakat fogadtak el. A meglévő energiaügyi intézkedések 2023 végéig történő meghosszabbítása a kapcsolódó államháztartási költségek jelentős növekedését vonná maga után.

Az energiaárakra vonatkozó kilátások javultak. 2023 januárja óta az európai nagykereskedelmi azonnali gázárak jóval a háború előtti szintek alá csökkentek, bár még mindig több mint háromszor olyan magasak, mint 2019-ben. Mivel a nagykereskedelmi gáz- és villamosenergia-áraknak a fogyasztói árakba való begyűrzése jellemzően lassabb, mint az üzemanyagárak esetében, a nagykereskedelmi gáz- és villamosenergia-infláció közelmúltbeli meredek esése még nem látható a kiskereskedelmi árakban. A belföldi kereslet az előre jelzettnél magasabb lehet, ha a nagykereskedelmi gázárak közelmúltbeli csökkenése erőteljesebben érvényesül a fogyasztói árakban. Ugyanakkor a gázárak 2023-ban kivételesen ingadozóak voltak, és nem zárható ki, hogy az utóbbi időben megfigyelhető, lefelé irányuló nyomás a következő télig tartó időszakban a visszájára fordul.

1. ábra: Az energiaügyi intézkedések költségvetési terhe meghaladta a kiszolgáltatók helyzetben lévő háztartások energiakiadásainak növekedését

Megjegyzés: Az ábra az alacsonyabb jövedelmű háztartások (lakossági tüzelőanyagokra és közlekedési üzemanyagokra fordított) energiakiadásainak becsült növekedését mutatja a 2022. évi energiaügyi intézkedések teljes költségvetési terhéhez képest, a rendkívüli bevételekre kivetett adókból és illetékekből származó bevételekkel nettósítva. Portugália és Svédország az adatok korlátozott rendelkezésre állása miatt nem szerepel a táblázatban. Málta nem szerepel a táblázatban, mivel a HICP alapján mért infláció energiakomponense nem mutat áremelkedést.

Forrás: a Bizottság szolgálatai

A hangsúlyt most a háztartások és vállalkozások energiaársoktól való megvédése érdekében bevezetett nemzeti költségvetési intézkedések fokozatos megszüntetésére kell helyezni. A tagállamoknak indokolt kivezetniük az energiatámogatási intézkedéseket, kezdve a legkevésbé célzott intézkedésekkel. Ha az energiaár-nyomás megújulása miatt a támogatási intézkedések meghosszabbítására lenne szükség, a tagállamoknak az eddiginél sokkal célzottabbá kell tenniük intézkedéseiket, tartózkodva az általános támogatástól, és csak az arra rászoruló szereplők – nevezetesen a kiszolgáltatók helyzetben lévő háztartások és vállalkozások – védelmére szorítkozva. Ez korlátozni fogja a költségvetési terheket, és – ami fontos – ösztönzőket fog biztosítani az energiafogyasztás korlátozására és az energiahatékonyság növelésére. 2022-ben az energiatámogatásra fordított összegek több mint 70 %-a olyan intézkedéseket finanszírozott, amelyek nem irányultak kellőképpen a legkiszolgáltatóbb háztartásokra és vállalkozásokra. ⁽²⁾ Ezen túlmenően az intézkedések kétharmada torzította az árjelzést, és csökkentette az energiafogyasztás visszafogására és az energiahatékonyság növelésére irányuló ösztönzőket. Az intézkedések azonban az

⁽²⁾ A Bizottság a következő kritériumok alapján értékeli az energiával kapcsolatos költségvetési intézkedések minőségét: az intézkedéseknek a költségvetést tekintve megfizethetőnek kell lenniük, a legkiszolgáltatóbb csoportokat kell megcélozniuk, meg kell őrizniük az árjelzést (azaz ösztönözniük kell az energiafogyasztás csökkentését vagy az energiahatékonyság javítását), és túlzott adminisztratív terhek nélkül könnyen végrehajthatóknak kell lenniük a tagállamokban. Európai Bizottság, [Közlemény a 2023. évi költségvetésiterjavaslatok átfogó értékeléséről](#), COM(2022) 900 final, 2022. november 22.

energiaárak hirtelen emelkedésére adott kezdeti gyors válasz óta szerzett tapasztalatok alapján idővel javultak.

Az energiaválság tartós megoldását az importált fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése jelenti. Ennek fényében az erőfeszítéseknek – a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében körvonalazottaknak megfelelően – az energiahatékonyság növelését, az energiaellátás diverzifikálását és a megújuló energiaforrások fejlesztésének felgyorsítását célzó reformok és beruházások időben történő végrehajtásának biztosítására kell összpontosítaniuk, és ezeket az erőfeszítéseket a REPowerEU keretében fokozni kell.⁽³⁾ A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv hozzá fog járulni a nulla nettó kibocsátású európai feldolgozóipar versenyképességének növeléséhez is, és támogatni fogja a klímasemlegességre való gyors átállást, többek között energiarendszereink átalakítása révén.⁽⁴⁾

5. Az általános mentesítési rendelkezés deaktiválása: a költségvetési iránymutatásra gyakorolt hatások

A Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezése 2023 végén deaktiválásra kerül. A 2022. évi európai szemeszterről szóló, 2022. májusi bizottsági közlemény megállapította, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválásának feltételei 2024-től teljesítettnek tekintendők.^(5, 6) A 2022. novemberi éves fenntartható növekedési jelentés megerősítette ezt: megállapította, hogy az európai gazdaság túljutott a súlyos gazdasági visszaesés időszakán.⁽⁷⁾ Az EU gazdasága visszatért a világjárvány előtti szintre, sőt meghaladta azt, és azóta átvészelte az Ukrajna elleni orosz agresszió által okozott energiaársokk akut szakaszát is, jóllehet a bizonytalanság továbbra is magas.

Tekintettel arra, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2024-től nem lesz alkalmazandó és prudens költségvetési politikákra van szükség, meg kell határozni néhány alapelvet, melyek iránymutatásként szolgálnak majd a tagállamoknak stabilitási és konvergenciaprogramjaik elkészítéséhez. Most, hogy az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásának időszaka a végéhez közeledik, a tagállamok számára egyértelmű támpontként fognak szolgálni a differenciált országspecifikus ajánlások, amelyek mennyiségi célértékeket tartalmaznak, valamint minőségi iránymutatást nyújtanak a beruházásokhoz és az energiaügyi intézkedésekhez. Ugyanakkor az új költségvetési keret életbe lépéséig tartó

⁽³⁾ Lásd: az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.).

⁽⁴⁾ Lásd: Európai Bizottság, [A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora](#), COM(2023) 62 final, 2023. február 1.

⁽⁵⁾ Európai Bizottság, [2022. évi európai szemeszter: tavaszi csomag](#), COM(2022) 600 final, 2022. május 23.

⁽⁶⁾ Az EU költségvetési szabályainak egyes rendelkezései az euróövezetet vagy az EU egészét sújtó súlyos gazdasági visszaesés okozta általános válsághelyzetben valamennyi tagállam számára lehetővé teszik a rendes követelményektől való összehangolt és rendezett ideiglenes eltérést (lásd az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdését, 6. cikkének (3) bekezdését, 9. cikkének (1) bekezdését és 10. cikkének (3) bekezdését, valamint az 1467/97/EK rendelet 3. cikkének (5) bekezdését és 5. cikkének (2) bekezdését).

⁽⁷⁾ Európai Bizottság, [2023. évi éves fenntartható növekedési jelentés](#), COM(2022) 780 final, 2022. november 22.

időszakban és tekintettel a nagy fokú bizonytalanság jellemezte sajátos gazdasági helyzetre, nem lenne helyénvaló visszatérni a kiigazítási követelmények mátrixához, mely a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciók ágával összefüggésben 2015 és 2020 között volt használatban. ⁽⁸⁾

A költségvetési felügyeleti ciklus igazodna a Bizottság reformelképzeléseire. Mivel a gazdasági kormányzási keret reformjáról szóló vita még folyamatban van, a jelenlegi jogi keret továbbra is alkalmazandó. A Bizottság nem javasolja az új költségvetési felügyeleti rendszerre való áttérést 2024-ben. Ugyanakkor a jövőbeli uniós költségvetési szabályok eredményes működésének lehetővé tétele és a világjárvány utáni helyzet figyelembevétele érdekében a Bizottság reformelképzeléseinek egyes elemeit be lehetne építeni a 2023 tavaszán kezdődő költségvetési felügyeleti ciklusba. Ezért a Bizottság – reformelképzeléseivel összhangban – felkéri a tagállamokat, hogy nyújtsák be stabilitási és konvergenciaprogramjaikat, melyek tartalmazzák középtávú költségvetési-strukturális terveiket. A Bizottság továbbá készen áll arra, hogy 2024-re vonatkozóan olyan országspecifikus költségvetési ajánlásokat javasoljon, amelyek mennyiségi követelményt határoznak meg, valamint minőségi iránymutatást tartalmaznak a beruházási és energiaügyi intézkedésekre vonatkozóan, egyrészt a reformelképzelésekben javasolt kritériumokkal, másrészt a Stabilitási és Növekedési Paktum jelenleg hatályos jogi keretével összhangban. A Bizottság ez alapján kísérné figyelemmel a költségvetési eredményeket a költségvetési ajánlások fényében, kezdve az euróvezetési tagállamok 2024-re vonatkozó költségvetés-tervezésének 2024-es esedékes értékelésével.

A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy stabilitási és konvergenciaprogramjaikban ismertessék, hogy költségvetési terveik hogyan biztosítják a GDP 3 %-ában meghatározott hiány-referenciaérték betartását, valamint az államadósság hiteles és folyamatos csökkentését, illetve az adósság prudens szinten tartását középtávon. A tagállamok felkérést kapnak, hogy a 2023. évi stabilitási és konvergenciaprogramjaikban tűzzenek ki olyan költségvetési célokat, amelyek megfelelnek a Bizottság reformelképzeléseiben meghatározott költségvetési kiigazítási kritériumoknak. A jelentős vagy mérsékelt államadóssági kihívással küzdő tagállamokat pedig felkérjük konkrétan arra, hogy határozzanak meg olyan költségvetési célokat, amelyek biztosítják a megalapozott és folyamatos adósságcsökkentést, illetve az adósság prudens szinten tartását középtávon. ⁽⁹⁾ Emellett a Bizottság mindegyik tagállamot olyan költségvetési célok meghatározására ösztönzi, amelyek biztosítják, hogy a hiány ne haladja meg a GDP 3 %-át, vagy a GDP 3 %-a alá csökkenjen a stabilitási, illetve konvergenciaprogram által lefedett időszakon belül, valamint hitelesen biztosítják, hogy a hiány középtávon, változatlan politika mellett a GDP 3 %-a alatt maradjon. A tagállamok felkérést kapnak arra is, hogy stabilitási és

---

⁽⁸⁾ Lásd: [a Stabilitási és Növekedési Paktumról szóló útmutató \(„Vade Mecum”\)](#) 2019. évi kiadásának 1.6. háttérmagyarázata, 16. o., valamint Európai Bizottság, [Közlemény: A Stabilitási és Növekedési Paktum hatályos szabályai által biztosított rugalmasság legjobb kihasználása](#), COM(2015) 12 final, 2015. január 13.

⁽⁹⁾ Amint azt az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló bizottsági közlemény (lásd az 1. lábjegyzetet) 1. háttérmagyarázata kifejti, a Bizottság azt javasolja, hogy a tagállamok államadóssági kihívásai alapján történő osztályozása a Bizottság adósságfenntarthatósági elemzési keretének felhasználásával történjen.

konvergenciaprogramjaikban számoljanak be tervezett energiatámogatási intézkedéseikről, kitérve azok költségvetési hatására, kivezetésük ütemtervére, valamint az energiaárakra gyakorolt hatásukkal kapcsolatos feltételezésekre. Végezetül a Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy stabilitási és konvergenciaprogramjaikban mutassák be, hogy reform- és beruházási terveik – köztük a helyreállítási és rezilienciaépítési tervükben felvázoltak – várhatóan hogyan járulnak hozzá a költségvetési fenntarthatósághoz, valamint a fenntartható és inkluzív növekedéshez, összhangban a Bizottság reformelképzeléseiben meghatározott kritériumokkal.

A Bizottság készen áll arra, hogy 2024-re a tagállamok saját céljaihoz illeszkedő országspecifikus költségvetési ajánlásokat javasoljon, feltéve hogy ezek a célok összeegyeztethetők annak biztosításával, hogy az államadósság-ráta csökkenő pályára kerüljön vagy prudens szinten maradjon, és a költségvetési hiány középtávon a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alatt legyen. A középtávú megközelítésből és a nemzeti felelősségvállalás megerősítéséből kiindulva a Bizottság nyitott arra, hogy az országspecifikus költségvetési ajánlásokat a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjaiban meghatározott költségvetési céloknak megfelelően dolgozza ki. A tagállamok ezért felkérést kapnak arra, hogy biztosítsák, a stabilitási és konvergenciaprogramjaikban szereplő költségvetési célok összhangban legyenek a Bizottság reformelképzeléseiben javasolt kritériumokkal. Amennyiben egy tagállam költségvetési céljai nem elég ambiciózusak, a Bizottság olyan országspecifikus költségvetési ajánlást javasol, amely összhangban van a reformelképzelésekben javasolt kritériumokkal, és továbbra is megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum jelenleg hatályos jogi keretének. Ebben a szakaszban az országspecifikus ajánlások mennyiségi követelményei elsősorban a 2024-es évre fognak vonatkozni.

A 2024-es országspecifikus költségvetési ajánlásokra irányuló javaslatokat a Bizottság számszerűsítene és a tagállamok államadóssági kihívásai alapján differenciálná. Ez ráirányítja majd a figyelmet arra, hogy a jelentős vagy mérsékelt államadóssági kihívással küzdő tagállamoknak az államadósságot hitelesen és folyamatosan csökkenő pályára kell állítaniuk. Pontosabban, a (Bizottság adósságfenntarthatósági elemzése alapján) jelentős vagy mérsékelt államadóssági kihívással küzdő tagállamoknak olyan költségvetési célokat kell kitűzniük, amelyek egyrészt biztosítják, hogy az adósság középtávon hitelesen és folyamatosan csökkenjen vagy prudens szinten maradjon, másrészt továbbra is megfelelnek a Stabilitási és Növekedési Paktum jelenleg hatályos jogi keretének. Ajánlatos, hogy az alacsony államadóssági kihívással szembesülő tagállamok a stabilitási vagy konvergenciaprogram által lefedett időszakban a hiányukat tartsák a GDP 3 %-a alatt, illetve csökkentsék ez alá a szint alá, és biztosítsák, hogy a hiány változatlan politika mellett középtávon a GDP 3 %-a alatt maradjon.

Az országspecifikus költségvetési ajánlásokat a Bizottság – a reformelképzeléseiben javasoltak szerint – a nettó elsődleges kiadások alapján dolgozná ki. ⁽¹⁰⁾ Az e mutató felé

⁽¹⁰⁾ A nettó elsődleges kiadások a diszkrecionális bevételi intézkedésekkel nettósított, a kamatkidadások és a konjunkturális munkanélküliségi kiadások nélkül számított nemzeti finanszírozású kiadások.

történő elmozdulás azt jelenti, hogy a hangsúly eltolódik az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásának időszakához képest, amikor a költségvetési felügyelet a nettó nemzeti finanszírozású elsődleges *folyó* kiadásokra és a nemzeti finanszírozású beruházások megőrzésére összpontosított.

Költségvetési ajánlásaiban a Bizottság a továbbiakban is nagy hangsúlyt fog helyezni a közberuházásokra, tekintettel azok alapvető szerepére. A tagállamoknak továbbra is védeniük kell a nemzeti finanszírozású beruházásokat, és gondoskodniuk kell a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból származó források hatékony felhasználásáról, különösen a zöld és a digitális átállással, valamint a rezilienciaépítéssel kapcsolatos célokat illetően. Biztosítani kell a közberuházások magas színvonalát, egyebek mellett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások megfelelő végrehajtása révén. A költségvetési politikáknak elő kell mozdítaniuk a kettős átállást, és ezáltal a fenntartható és inkluzív növekedést. A jelentős vagy mérsékelt államadóssági kihívással küzdő tagállamok esetében a költségvetési kiigazítás nem mehet a beruházások rovására, hanem inkább korlátozni kell a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedését a középtávú potenciáliskibocsátás-növekedéshez képest. A tagállamoknak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből nyújtott vissza nem térítendő pénzügyi támogatás ideiglenes jellegét is figyelembe kell venniük. A költségvetési eredmények értékelésekor (összevetve azokat a költségvetési ajánlásokkal) a Bizottság figyelembe fogja venni a beruházások fenntartásának szükségességét.

A 2024-es országspecifikus ajánlások iránymutatással szolgálnak majd az energiaügyi intézkedések költségvetési terhével kapcsolatban is. Ha a jelenlegi várakozásoknak megfelelően a nagykereskedelmi energiaárak stabilak maradnak, és az alacsonyabb energiaköltségek a kiskereskedelmi árakban is tükröződni fognak, 2024-ben folytatni kell a kormányzati energiatámogatási intézkedések kivezetését, és az így keletkező megtakarításokat az államháztartási hiány csökkentésére kell fordítani. Ha az energiaárak ismét emelkednek, és a támogatást nem lehet teljes mértékben megszüntetni, a célzott intézkedéseket a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére kell korlátozni, és a szélesebb körű – a 2022-ben végrehajtottakhoz hasonló – intézkedéseket ajánlatos elkerülni. Ez lehetővé tenné a költségvetési terhek csökkentését, az energiamegtakarítás ösztönzését, és a fokozatos és fenntartható gazdasági kiigazítást belátható időn belül.

A Bizottság felkéri a Tanácsot, hogy hagyja jóvá ezt a megközelítést.

6. A túlzott hiány esetén követendő eljárás következetes végrehajtása

2022 tavaszán a Bizottság kötelezettséget vállalt annak értékelésére, hogy helyénvaló-e 2023 tavaszán túlzotthiány-eljárások indítását javasolni főképp az alapján, hogy a tagállamok eleget tesznek-e a Tanács által 2022. július 12-én kiadott országspecifikus költségvetési ajánlásoknak. A Bizottság folyamatosan figyelemmel kíséri a tagállamok gazdasági és költségvetési helyzetét, és emlékeztet arra, hogy az euróövezeti tagállamok költségvetésiterv-javaslatairól szóló bizottsági véleményekben felszólította az érintett országokat, hogy a nemzeti költségvetési folyamat keretében tegyék meg a szükséges intézkedéseket azért, hogy

a 2023. évi költségvetésük összhangban legyen a Tanács által 2022. július 12-én elfogadott országspecifikus ajánlásokkal. A Bizottság a tavaszi felügyeleti ciklus részeként az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdésével összhangban értékelné fogja, hogy a tagállamok megfelelnek-e a hiány és az államadósság tekintetében rögzített kritériumoknak. Tekintettel arra, hogy a makrogazdasági és költségvetési kilátásokat még mindig nagy bizonytalanság övezi, a Bizottság úgy véli, hogy idén tavasszal nem lenne helyénvaló túlzotthiány-eljárást kezdeményezni a tagállamokkal szemben. A Bizottság azonban javasolni fogja a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi adatok alapján és a hatályos jogi rendelkezésekkel összhangban – 2024 tavaszán indítson hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat. Ajánlatos, hogy a tagállamok ezt szem előtt tartva hajtsák végre a 2023. évi költségvetésüket, továbbá ennek figyelembevételével készítsék el idén tavasszal stabilitási és konvergenciaprogramjaikat, illetve dolgozzák ki idén ősszel 2024-re szóló költségvetés-terv-javaslatukat.

7. A következő lépések

Ez a közlemény meghatározza a 2024-re vonatkozó előzetes költségvetés-politikai iránymutatást, amelyet a Bizottság 2023 májusában az európai szemeszter tavaszi csomagjának részeként szükség szerint frissíteni fog. Az iránymutatás frissített változata figyelembe fogja venni a globális gazdasági helyzetet, az egyes tagállamok sajátos helyzetét, a gazdasági kormányzási keret felülvizsgálatáról folytatott eszmecsere terén tett előrehaladást, valamint a Tanácsban folytatott szakpolitikai megbeszéléseket. A Bizottság a gazdasági és költségvetési kilátások alakulását is szorosan nyomon fogja követni, és megfelelően figyelembe fogja venni. A Bizottság arra kéri a tagállamokat, hogy stabilitási és konvergenciaprogramjaik kidolgozása során kövessék ezt az iránymutatást.

Függelék

A. A 2023. évi stabilitási és konvergenciaprogramokban benyújtandó további táblázatok

A stabilitási, illetve konvergenciaprogram időszakára vonatkozóan előírt költségvetési előrejelzések mellett a folyó évre vonatkozó megfelelő becsléseket is meg kell adni a 2020–2022-es időszak eredményeivel együtt (az adatoknak összhangban kell állniuk a túlzotthiány-eljárásban benyújtandó adatszolgáltatási táblázatokban foglaltakkal). A táblázatokat lehetőleg az erre a célra szolgáló webes alkalmazáson keresztül kell benyújtani a Bizottságnak.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) hatása a programra (előrejelzés) – TÁMOGATÁSOK

RRF-támogatásokból származó bevétel (a GDP %-ában)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
A bevételi előrejelzésekben szereplő RRF-támogatások							
EU által folyósított RRF-támogatások							
RRF-támogatásokból finanszírozott kiadások (a GDP %-ában)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Munkavállalói jövedelem D.1							
Folyó termelőfelhasználás P.2							
Szociális ellátások D.62+D.632							
Kamatkiadás D.41							
Fizetendő támogatások D.3							
Folyó transzferek D.7							
TELJES FOLYÓ KIADÁS							
Bruttó állóeszköz-felhalmozás P.51g							
Tőketranszferek D.9							
TELJES TŐKEKIADÁS							
RRF-támogatásokból finanszírozott egyéb költségek (a GDP %-ában) ¹							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Adóbevétel-csökkenés							
Bevételi hatással járó egyéb költségek							
Pénzügyi tranzakciók							

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) hatása a programra (előrejelzés) – HITELEK

Az RRF-hitelekkel szembeni cash flow a programban (a GDP %-ában)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
EU által folyósított RRF-hitelek							
EU felé törlesztett RRF-hitelek							
RRF-hitelből finanszírozott kiadások (a GDP %-ában)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Munkavállalói jövedelem D.1							
Folyó termelőfelhasználás P.2							
Szociális ellátások D.62+D.632							
Kamatkiadás D.41							
Fizetendő támogatások D.3							
Folyó transzferek D.7							
TELJES FOLYÓ KIADÁS							
Bruttó állóeszköz-felhalmozás P.51g							
Tőketranszferek D.9							
TELJES TŐKEKIADÁS							
RRF-hitelből finanszírozott egyéb költségek (a GDP %-ában) ¹							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Adóbevétel-csökkenés							
Bevételi hatással járó egyéb költségek							
Pénzügyi tranzakciók							

Megjegyzések: A félkövérrel szedett változókra vonatkozó adatokat kötelező megadni; a többi változó esetében az adatszolgáltatás nem kötelező.

B. A 2023. évi stabilitási és konvergenciaprogramokban benyújtandó további információk

A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy nyújtsanak tájékoztatást a következőkről: i. az Ukrajnából elmenekült személyekkel kapcsolatban keletkezett éves költségvetési teher a közvetlenül érintett fő ESA-kategória (-kategóriák) szerint; és ii. a befogadott személyek száma éves szinten. Ezeket a költségvetési kiadásokat az Ukrajnából menekülők példátlan nagy számban történő beáramlásához kapcsolódó, annak közvetlen következményeként felmerülő kiadásokra kell korlátozni. Ezek az információk lehetővé tennék a Bizottság számára, hogy figyelembe vegye ezeket a költségvetési terheket a 2023. évi stabilitási és konvergenciaprogramok, valamint a 2022. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények értékelése során.